

Dr. Tóth József

Igazságot keresek!

**Debrecen
2017**

Tartalomjegyzék

Táblázatok jegyzéke

Előszó

- 1. Fejezet. Elméleti alapvetések**
- 2. Fejezet. A bruttó hazai termék alakulása**
- 3. Fejezet. A háztartások egy főre jutó bruttó jövedelme decilisek szerint**
- 4. Fejezet. A háztartások egy főre jutó nettó jövedelme decilisek szerint**
- 5. Fejezet. A háztartások bruttó és nettó jövedelme egy főre vetítve**
- 6. Fejezet. Az egy főre vetített összes munkajövedelem decilisek szerint**
- 7. Fejezet. Az egy főre vetített összes társadalmi jövedelem**
- 8. Fejezet. Az egy főre vetített családdal, gyermekkel kapcsolatos ellátások**
- 9. Fejezet. Az egy főre vetített munkanélküliséggel kapcsolatos ellátások**
- 10. Fejezet. Az egy főre vetített öregségi ellátások**
- 11. Fejezet. Az főre vetített egyéb szociális ellátások**
- 12. Fejezet. Az főre vetített egyéb jövedelem összesen**
- 13. Fejezet. Törvényszerűség. Az életszínvonal és a népsűrűség között**

Utószó

Táblázatok jegyzéke

1. Táblázat. A bruttó hazai termék értékének alakulása Magyarországon 2010-2015 években.
2. Táblázat. A korrekciós szám és a bruttó hazai termék értékének korrigált és HUF-ban kimutatott értéke 2010-2015 években.
3. Táblázat. Bruttó hazai termék értéke forintban, euróban, dollárban 1995-2015 években.
4. Táblázat. Bruttó hazai termék értéke forintban, euróban, dollárban és %-ban 2010-2015 években.
5. Táblázat. A háztartások egy főre jutó bruttó jövedelme decilisek szerint 2010-2015 években.
6. Táblázat. A háztartások egy főre jutó korrigált bruttó jövedelme decilisek szerint 2010-2015 években.
7. Táblázat. A háztartások egy főre jutó nettó jövedelme decilisek szerint, forintban 2010-2015 években.
8. Táblázat. A háztartások egy főre jutó korrigált nettó jövedelme decilisek szerint 2010-2015 években.
9. Táblázat. A háztartások egy főre jutó bruttó és nettó jövedelmének változása 2010-2015 években Ft/Fő.
10. Táblázat. A háztartások egy főre jutó bruttó és nettó jövedelme a 2010 évi %-ában.
11. Táblázat. A háztartások egy főre vetített bruttó és nettó jövedelmének alakulása 2010-2015 között dollár árfolyamon.
12. Táblázat. A háztartások egy főre vetített bruttó és nettó jövedelmének alakulása 2010-2015 között dollár árfolyammal korrigálva %-ban (2010 = 100 %).
13. Táblázat. A háztartások egy főre jutó összes munkajövedelme összesen Ft/fő 2010-2015 között decilisekben.
14. Táblázat. Egy főre jutó összes munkajövedelme %-ban. (2010=100 %) 2010-2015 között decilisekben.
15. Táblázat. Az egy főre vetített munkajövedelem összesen Ft/fő 2010-2015 között decilisekben dollárárfolyamon korrigált értékben.
16. Táblázat. A háztartások munkaviszonyból származó jövedelme Ft/fő 2010-2015 években.
17. Táblázat. A háztartások egy főre jutó munkaviszonyból származó jövedelmének alakulása %-ban 2010-2015 években. (2010 = 100 %)
18. Táblázat. A háztartások egy főre jutó munkaviszonyból származó jövedelme Ft/fő dollár árfolyammal korrigálva 2010-2015 években.
19. Táblázat. A háztartások egy főre jutó vállalkozásból származó jövedelme 2010-2015 években.
20. Táblázat. A háztartások egy főre vetített vállalkozásból származó jövedelem dollárhoz viszonyított árfolyammal korrigálva 2010-2015 években.
21. Táblázat. A háztartások egy főre vetített összes társadalmi jövedelme 2010-2015 között decilisek szerint Ft/Fő.

22. Táblázat. A háztartások egy főre vetített összes társadalmi jövedelme 2010-2015 között decilisek szerint 2010 %-ában
23. Táblázat. A háztartások egy főre vetített összes társadalmi jövedelme decilisekben Ft-ban dollár árfolyammal korrigálva 2010-2015-ben.
24. Táblázat. A háztartások egy főre vetített összes társadalmi jövedelme decilisekben Ft-ban dollár árfolyammal korrigálva 2010 %-ában.
25. Táblázat. A háztartások egy főre vetített családdal, gyermekkel kapcsolatos ellátásokból származó jövedelme 2010-2015 években.
26. Táblázat. A háztartások egy főre vetített családdal, gyermekkel kapcsolatos ellátásokból származó jövedelme 2010 %-ában.
27. Táblázat. A háztartások egy főre vetített családdal, gyermekkel kapcsolatos ellátásokból származó jövedelme dollár árfolyammal korrigálva 2010-2015 években.
28. Táblázat. A háztartások egy főre vetített családdal, gyermekkel kapcsolatos ellátásokból származó jövedelme dollár árfolyammal korrigálva 2010 %-ában
29. Táblázat. A háztartások egy főre vetített munkanélküliséggel kapcsolatos ellátásokból származó jövedelme.
30. Táblázat. A háztartások egy főre vetített munkanélküliséggel kapcsolatos ellátásokból származó jövedelme %-ban 2010=100 %
31. Táblázat. A háztartások egy főre vetített munkanélküliséggel kapcsolatos ellátásokból származó jövedelme dollár árfolyammal korrigálva.
32. Táblázat. A háztartások egy főre vetített munkanélküliséggel kapcsolatos ellátásokból származó jövedelme dollár árfolyammal korrigálva 2010 %-ában.
33. Táblázat. A háztartások egy főre vetített öregségi ellátásokból származó jövedelme 2010-2015 években.
34. Táblázat. A háztartások egy főre vetített öregségi ellátásokból származó jövedelme %-ban. (2010=100 %)
36. Táblázat. A háztartások egy főre vetített öregségi ellátásokból származó jövedelme dollár árfolyammal korrigálva %-ban (2010=100 %)
37. Táblázat. A háztartások egy főre vetített egyéb szociális ellátásokból származó jövedelme.
38. Táblázat. A háztartások egy főre vetített egyéb szociális ellátásokból származó jövedelme %-ban. (2010=100%)
39. Táblázat. A háztartások egy főre vetített egyéb szociális ellátásokból származó jövedelme USA dollárárfolyamon korrigálva.
40. Táblázat. A háztartások egy főre vetített egyéb szociális ellátásokból származó jövedelme USA dollárárfolyamon korrigálva %-ban (2010=100 %)
41. Táblázat. A háztartások egy főre vetített egyéb szociális ellátásokból származó összes jövedelme.
42. Táblázat. A háztartások egy főre vetített egyéb szociális ellátásokból származó összes jövedelme %-ban. (2010=100 %)
43. Táblázat. A háztartások egy főre vetített egyéb szociális ellátásokból származó összes jövedelme USA dollárárfolyamon korrigálva.

44. Táblázat. A háztartások egy főre vetített egyéb szociális ellátásokból származó összes jövedelme USA dollárárfolyamon korrigálva %-ban. (2010=100 %)
45. Táblázat. A háztartások átlagos létszáma (fő) jövedelem decilisek szerint 2010-2015 években.
45. Táblázat. A háztartások átlagos létszáma (fő) jövedelem decilisek szerint 2010-2015 években.
47. Táblázat. A háztartások átlagos létszáma (fő) település típusok szerint Budapest létszámának %-ában
48. Táblázat. A háztartások bruttó jövedelme településtípusok szerint 2010-2015 években.
49. Táblázat. A háztartások nettó jövedelme decilisek szerint 2010-2015 években.
50. Táblázat. A háztartások nettó jövedelme település típusok szerint 2010-2015 években.
51. Táblázat. A háztartások nettó jövedelme és annak megoszlása decilisek szerint 2015-ben.
52. Táblázat. A háztartások nettó jövedelme Budapesten és a községekben az országos jövedelem megoszlást feltételezve.

Bármely országban a pénz értékének a változása, vagy változtatása jelentősen befolyásolja az ország gazdasági helyzetének és változásának felszíni érzékelését. Az ország a pénzének gyengülésével, vagy gyengítésével szépíteni, a pénz erősítésével gyengíteni lehet az ország pénzben kifejezett gazdasági helyzetét és folyamatait.

Előszó

Gazdasági valóság? Statisztika? Politika? Igazságot keresek?

Igen! Igazságot keresek! De hol van az igazság? A statisztikai adatokban? A politikusoknál? Hol? Igazságot keresek, így nagy I-vel, mint kerestem a 2016 november 30-án megjelent, az interneten az Országos Széchenyi Könyvtár Magyar Elektronikus Könyvtárban Dr. Tóth József. **Egészség, boldogság, túlnépesedés, alapjövedelem** c. könyvemben (Olvasható a <http://mek.oszk.hu/16200/16291> linken.) és eddig megjelent könyveimben. Arra törekszem, hogy a gazdasági valóságot és az objektív törvényszerűségek érvényesülését tényleges adatokkal így többek között az Országos Statisztikai Hivatal adataival vizsgáljam.

Az Országos Statisztikai Hivatal feladata a tényleges adatok felvétele, feldolgozása, tárolása és közzététele, valamint elemzése. A tényleges adatok azonban gyakran a felszínt jelenítik meg, s önmagukban nem alkalmasak a mélyebben fekvő, a gazdasági törvényszerűségeket megjelenítő elemzésekre. A statisztika módszertana azonban alkalmas arra, hogy az adatok megfelelő csoportosításával, összehasonlításokkal, és statisztikai elemzési módszerekkel, a felszínen lévő adatokból általános törvényszerűségek kimutatásához is eljussunk. A statisztika alapvető módszere az összehasonlítás. Egy statisztikai adat önmagában semmit nem mond csak más adatokkal időben és/vagy térben összehasonlítva. Az nem sokat mond, ha például közli a statisztika egy adott ország nemzeti össztermékét egy adott évben. Még az sem sokat jelent, hogy abban az évben mennyi az egy lakosra jutó nemzeti össztermék. Ha azonban ezeket az adatokat az előző évhez, vagy évekhez viszonyítjuk, akkor már megállapíthatjuk, hogy e tekintetben milyen irányú változás, növekedés, vagy csökkenés következett be. Hasonlóképpen, ha az adatokat térbeli összehasonlításban vizsgáljuk, azaz összevetjük országok, vagy országon belüli városok, települések, vagy tájegységek tekintetében, rögtön értékelhetővé tesszük az adatokat. Könyvemben az összehasonlítás, a viszonyítás módszerét fogom alkalmazni az adatok vizsgálata során.

Meg kívánom mutatni azt is, hogy egy ország adatainak a vizsgálata még csupán egyszerűbb statisztikai módszerek alkalmazásával is lehetővé teszi a bizonyítást, hiszen az objektív gazdasági törvényszerűségek érvényre jutását nem lehet megakadályozni, legfeljebb a felszíni folyamatokkal ideig-órákig némileg elkenni. Éppen ezért a statisztikai módszereket nem ismerő olvasót nem kívánom korrelációs számításokkal, regressziós analízissel, matematikai modellezéssel, stb. terhelni, csupán egyszerű összehasonlító, viszonyító módszerek alkalmazásával kívánom a gazdasági törvényszerűsége kimutatásának a lehetőségét bizonyítani.

A 2016 november 30-án megjelent könyvem tulajdonképpen elvi szinten, a társadalmi-gazdasági törvényszerűségekre alapozva egymással összefüggésben, komplex kapcsolatában az Igazságot keresve vizsgálja a címében foglalt kérdéseket, kiindulva abból, hogy az orvostudomány és a technika fejlődése a hosszabb és egészségesebb élet eredményeképpen a népesség gyarapodását eredményezheti, s ez túlnépesedéshez vezethet, miközben a technika fejlődése, a termelés és a szolgáltatások automatizálása a munkanélküliség gyorsütemű növekedését, s ezzel egyidejűleg az emberek anyagi helyzetének mind nagyobb polarizálódást eredményezheti és ez igen jelentős, végül robbanáshoz vezető társadalmi feszültségeket eredményezhet. Ennek elkerüléséhez legfontosabb a társadalom minden tagja számára a méltó megélhetés és az oktatás biztosítása?

A könyv bizonyítékként, adatok alapján rávilágít arra is, hogy a világon a szegényebb régiókban nagyobb, a gazdagabbakban kisebb a népesség gyarapodása, s viszonylag egyszerű, könnyen alkalmazható matematikai modell megalkotásával teszi lehetővé a társadalom minden tagjának megélhetését biztosító lehetőségek szimulálását.

Aztán rátaláltam egy nagy statisztikai adattáblázatra, (2.2.1.1. Az összes háztartás adatai jövedelmi tizedek (decilisek), régiók és a települések típusa szerint (2010-2015), (Az adatok pontosságát (hibahatárát) és az ahhoz tarozó megbízhatóságát (valószínűségi szintjét nem ismerem, nyilván a táblázat összeállítói ismerik. De érdemes elolvasni az adatok értékeléséhez a táblázathoz fűzött „Módszertan” és „Metainformációk” magyarázatot) valamint rátaláltam egy KSH összeállításra (A háztartások életszínvonalára, 2015).

A nagy táblázat méretétől nem kell megijedni! Egy ilyen nagy adattömeget nem lehet megfelelően áttekinteni és értékelni, azonban azt célszerűen darabolva, s a legfontosabb elemeket kiragadva, igen jól áttekinthető és érdekes következtetések levonását teszi lehetővé. Ilyen csoportosításban az adatok lényegében magukért beszélnek, ezért azokhoz csupán néhány rövid megjegyzést fűzök. A táblázat igen sok lehetőséget biztosít további csoportosításokra, összehasonlításokra, különböző számítások elvégzésére, elemzésekre. Mindezeket a lehetőségeket e helyütt nem kívánom kihasználni, csupán néhány területet és lehetőséget emelek ki ezekből, amelyek maguk is számos következtetést, sőt további számítási és elemzési lehetőséget

kínálnak. Aztán több kiadványt, statisztikai adatot és elemzést is megnéztem, s úgy vélem mindezek igazolták következtetéseimet.

Mindenek előtt le kell szögezni, hogy tapasztalataim szerint sem a politikusok szólamai, sem a statisztikai adatok gyakran nem fedik a valóságot, hiszen a politika (mindegy, hogy kormánypárti, vagy ellenzéki legyen), a saját szemszögéből kívánja látni és láttatni a világot, a statisztika pedig szintén csak azt látja, amit láthat és amit láttatni akar, de általában ennek ellenére sem egyik, sem másik nem képes elfedni a lényeges társadalmi-gazdasági folyamatokat, törvényszerűségeket még egy országban sem és ideig-óráig sem.

1. Fejezet. Elméleti alapvetések.

Ismert az a filozófiai tétel, hogy nincs abszolút igazság, csak relatív igazság. Az objektív gazdasági törvényszerűségek érvényre jutásának felszíni megjelenése is sok objektív és szubjektív tényezőtől függ. Ennek elméleti vizsgálata során pillanatnyilag tekintsünk el Magyarország gazdaságának statisztikai adataitól, s általánosítsunk, keressük az általános, a világ bármely országában és bármely tájegységében érvényesülő összefüggéseket, törvényszerűségeket röviden összefoglalva.

Bármely országban a pénz értékének a változása, vagy változtatása jelentősen befolyásolja az ország gazdasági helyzetének és változásának felszíni érzékelését. Az ország a pénzének gyengülésével, vagy gyengítésével szépíteni, a pénz erősödésével, vagy erősítésével gyengíteni lehet az ország pénzben kifejezett gazdasági helyzetét és folyamatait. Ebből adódóan a folyó áron mért gazdasági mutatók a gazdaság változatlan színvonala esetén is a pénz értékének a változtatásával tetszés szerint változtathatók, s valójában a változatlan áron, vagy más országokkal történő összehasonlításban történő elemzések vezethetnek közelebb a valósághoz.

Tegyük fel például, hogy adott országban valamely termékből 100.000 pénzegységnyi értéket állítanak elő. Vegyük ezt 100 %-nak. Ha most a pénz értékét 10 %-kal gyengítik, akkor ugyanaz a termelés máris 110 %-ra emelkedik, tehát 10 %-kal „fejlődött, erősödött a gazdaság”.

Természetesen a belföldön beszerző és értékesítő vállalatok hasonlóképpen, ha a pénz értéke gyengül többet kapnak a késztermékért, igaz hogy többet fizetnek a beszerzett anyagokért, energiáért, stb. Tehát nő a termelési költség és nő az árbevétel is. Igaz, hogy a termelési költség a kisebb érték, tehát úgy tűnik, hogy nő a jövedelem is.

Az alkalmazottakra, a munkabérekre (és ugyanígy a nyugdíjakra) is hatással van a pénz értékének változása, hiszen a fizetésüket pénzben kapják, s megélhetésüket pénzért biztosítják. A hatás azonban többféle lehet, s függ az inflációtól.

Az olvasó fantáziájára bízom annak mérlegelését, hogy milyen hatással van a bérből és fizetésből élőkre és általában a pénzből élőkre a pénz gyengülése és az infláció mértéke. Milyen hatása van annak, ha az infláció nyomban és azonos arányban követi a pénzértékének a változását? Milyen hatása van annak, ha az infláció késleltetve követi a pénz értékének a változását? Ha a fizetések emelkedése, csak késleltetve követi az inflációt? Ha a fizetések később követik az inflációt, s közben újabb inflációs folyamat következik be? Stb. De mi történik akkor, ha a pénz gyengül, de az infláció nem növekszik? Mindezek más hatással bírnak, ha az alkalmazottak a pénz gyengülése előtti munkakörben és fizetésekkel dolgoznak, vagy az újonnan

felvettek, vagy munkahelyet változtatók is változatlan bérekkel dolgozhatnak, vagy amennyiben e tekintetekben is változások történnek.

Az infláció életszínvonalra történő hatása természetesen a statisztikai adatokat tekintve attól is függ, hogy az adott országban mi van az inflációs kosárban? Ha pl. a szegényebb lakossági rétegek mindennapi megélhetéséhez szükséges termékek ára emelkedik jobban és ez viszonylag kisebb súlyt képvisel az inflációs kosárban, akkor az infláció a szegényebb rétegeket sújtja, s ha ezzel egyidejűleg a luxus termékek ára csökken, akkor látszólag az infláció kevésbé emelkedik. Az inflációs kosár változtatása is lehetőséget nyújt a valóság meghamisítására. Mindezek részletesebb boncolgatásától eltekintek.

Még bonyolultabb a kérdés, ha a külföldi kapcsolatokat, külföldi utazásokat nézzük. Azt rögtön leszögezhetjük, hogy a bérből és fizetésből, valamint a nyugdíjból élők mindenképpen rosszul járnak, ha a saját országuk pénze gyengül a célországhoz viszonyítva.

Vegyünk erre egy egyszerű példát.

Tegyük fel, hogy egy adott ország pénzének értéke a vele kapcsolatban lévő másik ország pénzéhez képest 10 %-kal csökken. Ebben az esetben a másik ország állampolgárai (ha az infláció nem követi, vagy kisebb mértékben követi a pénz gyengülését) 10 %-kal kedvezőbben utazhatnak, élhetnek, vásárolhatnak az adott országban ami természetesen kedvez a turistaforgalom növekedésének és mindazoknak aki a turistaforgalomból hasznot húznak, valamint az államnak az ÁFA bevételek, jövedelemadó bevételek növekedése következtében.

Ugyanez a helyzet a külkereskedelemmel kapcsolatban is. A másik ország olcsóbban jut az adott ország pénzéhez és olcsóbban importálhat, viszont drágábban exportálhat. Külkapcsolatokban tehát az adott országnak a gyengülő, vagy legyengített pénze igen káros lehet. A probléma igen bonyolult. A külkereskedelmi forgalom áru és szolgáltatás szerkezete és e szerkezet változásának a hatása attól is nagymértékben függ, hogy a hazai valuta változásával változik, vagy változatlan marad az import-export áru és szolgáltatás szerkezete és áruszerkezete? Ha változik a szerkezet, akkor kérdés, hogy mely áruk és szolgáltatások volumene és ára növekszik, vagy csökken, a szegényebbeket, vagy a gazdagabbakat érinti jobban a változás.

A további elemzéseket és következtetéseket az érdeklődő olvasóra bízom. Most csupán még egy kérdést érdekes felvetni.

Ha adott ország lakosságának egy része a pénz gyengítése előtt devizaalapú hitelt vett fel, s az adott ország pénze értéktelenedik, akkor a devizaadós hitele és a hitel kamata igen jelentősen megemelkedhet. Kérdés azonban, hogy az adott ország jobban, vagy rosszabbul jár ilyen esetben? Ez attól függ, hogy a devizahitel nyújtása az adott ország nemzeti bankján keresztül történik-e, s van-e mögötte valóban deviza, vagy csupán (deviza alapú) forint hitelről van szó? Ha a devizát valaki külföldön veszi fel devizában, s abban az

országban él, amelyben a pénz értéke romlik, akkor jól is járhat, ha a devizát nem költi el rögtön, hanem bankban helyezi, kamatoztatja, s később váltja be a saját országának pénzére. Hát igen! Itt nagy lehetősége van a spekulációnak, de ezt csak a tehetősebb emberek tudják kihasználni, különösen ha előre ismerhetik a folyamatot.

2. fejezet. A bruttó hazai termék alakulása.

Az említett anyagok (KSH anyag és táblázat) vizsgálata előtt tekintsük meg a bruttó hazai termék értékének alakulását Magyarországon forintban, euróban és USA dollárban. (Lásd: 3.1.2. A bruttó hazai termék (GDP) értéke forintban, euróban, dollárban, vásárlóerő-paritáson (1995-))

1. Táblázat. A bruttó hazai termék értékének alakulása Magyarországon 2010-2015 években.

Év	HUF/1000	EUR	USD	HUF/USD	EUR/USD
2010	27 086	98 347	130 128	208	0,76
2011	28 166	100 878	140 169	201	0,72
2012	28 661	99 029	127 173	225	0,78
2013	30 127	101 467	134 676	224	0,75
2014	32 400	104 970	139 344	233	0,75
2015	33 999	109 710	121 642	279	0,90
2010=100 %	126	112	93	134	1,19

Forintban a hat év alatt töretlen (26 %) emelkedést látunk. Ugyanezt látjuk, de sokkal kisebb mértékben (12 %) euróban is. Ugyanakkor USA dollárban számítva kerekítve 7 %-os a csökkenés! A forint jelentősen gyengült az euróhoz képest is, de különösen USA dollárhoz viszonyítva, s amíg 2010 évben még csak 208 HUF/USD, addig 2015 évben már 279 HUF/USD volt, vagyis a HUF 34 %-kal értékelődött le a USD-hoz képest! Az EUR-hoz viszonyítva 19 %-kal.

Az adatok tehát azt mutatják, hogy a bruttó hazai termék értékének a statisztika által kimutatott változása valóban attól függ, hogy azt milyen pénznemben fejezzük ki. Másrészt ebből következtetni lehet arra, hogy valóban **az adott pénz értékének változtatásával adott ország bruttó termelési értéke a statisztikai adatokban tetszés szerint változtatható. A pénz hígításával a pénzben kifejezett társadalmi-gazdasági folyamatokat felerősítve, a pénz erősítésével gyengítve mutathatjuk be.** Ha ugyanis például Magyarország (vagy bármely ország) bruttó termékének változását úgy kívánjuk feltüntetni, hogy az növekedett, változatlan, vagy csökkenő termelés esetén is, akkor a forint (vagy bármely ország pénznemének) gyengítésével növekedést lehet megjeleníteni. Ebből az is következik, hogy **egy ország társadalmi-gazdasági jellemzőinek pénznemben kifejezett változása függ az adott pénznem értékének a változásától.** De akkor hol az Igazság?

Ugyanis, ha egy ország gyengíti fizetőeszközét, akkor gazdasági folyamatok erősödését érzékeltetheti változatlan, vagy romló gazdasági helyzetében is. De ebben az esetben az összes pénzben kifejezett társadalmi-gazdasági folyamat erősödését lehet érzékeltetni, változatlan, vagy romló helyzetben is! Ennek előrebocsátásával vizsgáljuk az említett statisztikai adatokat és a KSH által összeállított anyagot.

A statisztikára természetesen nem lehet panasz, hiszen eddig talán nem is tapasztalt, igen részletes adatbázist tett közé. Más kérdés, hogy az adatokat forintban mutatja ki (ami természetes), viszont a forint gyengülése miatt az adatok és a levont következtetések a valóságnál sokkal szebb képet mutatnak.

Érdekes, hogy a **politikuskok egymásra mutogatnak, az egyik szerint erősödik, a másik szerint gyengül Magyarország gazdasága, de mintha elfelednék véleményüket a közgazdaság elméleti tételeivel, a gazdasági törvényszerűségekkel alátámasztani.** De akkor kinek lehet hinni? Egészen más képet látnánk, ha az adatokat valamely évhez viszonyítva változatlan áron, (vagy változatlan áron (is)) érzékeltetnék. Tekintve, hogy közvetlenül nincs lehetőségem arra, hogy például a 2010 évi árakon számoljam át az adatokat, ezért néhány adatot és megállapítást a dollárhoz viszonyított adattal korrigálva, korrekciós számot képezve vizsgálom meg.

2. Táblázat. A korrekciós szám és a bruttó hazai termék értékének korrigált és HUF-ban kimutatott értéke 2010-2015 években.

Év	Korrekciós szám	Bruttó hazai termék Korrigál értéke HUF/1000	KSH adatai HUF/1000
2010	1	27 086	27 086
2011	1,04	29 176	28 166
2012	0,92	26 471	28 661
2013	0,93	28 033	30 127
2014	0,90	29 004	32 400
2015	0,74	25 320	33 999
2010=100%		94	126

Ez azt mutatja, hogy igen lényeges eltérés van a forintban közölt érték és az amerikai dollárhoz viszonyított korrigált érték között. Öt év alatt forintban, a forint leértékelése következtében a bruttó hazai termék jelentős 26 %-os, azaz 27086 ezer Ft-os emelkedése, a dollárhoz viszonyítva azonban jelentős 6 %-os azaz 1 766 ezer Ft-os csökkenése következett be. Hol az Igazság?

Sajnos az említett táblázat csak 2010-2015 közötti adatokat közöl, így most és a továbbiakban kénytelen vagyok az elemzéseimben erre szorítkozni. A bruttó hazai termék alakulására azonban találtam egy hosszabb időszakra vonatkozó adattáblát, ezért a részletesebb elemzés előtt tekintsük meg ezeket az adatokat is.

3. Táblázat. Bruttó hazai termék értéke forintban, euróban, dollárban 1995-2015 években.

3.1.2. A bruttó hazai termék értéke forintban, euróban és dollárban (1995-2015)						
Év	millió HUF	Devizaárfolyamon			% EUR	% USD
		millió EUR	Millió USD	% HUF		
1995	5 819 221	35 777,60	46 298,20	100	100	100
1996	7 103 898	37 164,00	46 561,60	122,08	103,88	100,57
1997	8 812 386	41 778,70	47 188,10	151,44	116,77	101,92
1998	10 433 144	43 294,60	48 650,70	179,29	121,01	105,08
1999	11 637 865	46 036,10	49 040,60	199,99	128,67	105,92
2000	13 321 531	51 228,00	47 194,40	228,92	143,18	101,94
2001	15 383 442	59 931,90	53 687,50	264,36	167,51	115,96
2002	17 421 576	71 702,90	67 524,20	299,38	200,41	145,85
2003	19 077 348	75 252,00	85 000,60	327,83	210,33	183,59
2004	21 023 630	83 534,50	103 753,60	361,28	233,48	224,10
2005	22 470 802	90 591,40	112 543,00	386,15	253,21	243,08
2006	24 153 022	91 395,00	114 737,00	415,06	255,45	247,82
2007	25 560 380	101 708,10	139 042,60	439,24	284,28	300,32
2008	27 071 868	107 747,80	157 578,60	465,21	301,16	340,36
2009	26 297 412	93 726,20	130 018,10	451,91	261,97	280,83
2010	27 085 900	98 346,90	130 128,40	465,46	274,88	281,07
2011	28 166 115	100 877,80	140 168,50	484,02	281,96	302,75
2012	28 660 518	99 028,90	127 173,00	492,51	276,79	274,68
2013	30 127 349	101 467,40	134 676,30	517,72	283,61	290,89
2014	32 400 148	104 970,30	139 343,50	556,78	293,40	300,97
2015	33 999 012	109 709,60	121 642,30	584,25	306,64	262,74

A táblázatból kitűnik, hogy a bruttó hazai termék forintban mérve a 2009-es év kisebb visszaesését kivéve szakadatlanul emelkedik, s az 1995-évihez képest 2015-évben közel hatszorosára emelkedett. Ugyanakkor ez a forint gyengülése, vagy gyengítése következtében euróban csak háromszoros, dollárban pedig csak 2,63 szoros emelkedést jelent!

Tekintve, hogy - mint arról szó volt - az elemzés alapját képező részletes táblázat csak 2010-2015 közötti időkre vonatkozik kénytelen vagyok a fenti táblázatból ezeket az éveket az alábbi táblázat szerint kiragadni. Ebből viszont az tűnik ki, hogy a 2010 évi adatokhoz képest 2015-ben a bruttó hazai termék értéke forintban mérve 26 %-kal emelkedett, de euróban csak 12 %-kal, viszont amerikai dollárban 7 %-kal csökkent!

4. Táblázat. Bruttó hazai termék értéke forintban, euróban, dollárban és %-ban 2010-2015 években.

3.1.2. A bruttó hazai termék értéke forintban, euróban és dollárban (2010-2015)						
Év	Millió HUF	Millió EUR	Millió USD	% HUF	% EUR	% USD
2010	27 085 900	98 346,9	130 128,4	100	100	100
2011	28 166 115	100 877,8	140 168,5	104	103	108
2012	28 660 518	99 028,9	127 173,0	106	101	98
2013	30 127 349	101 467,4	134 676,3	111	103	103
2014	32 400 148	104 970,3	139 343,5	120	107	107
2015	33 999 012	109 709,6	121 642,3	126	112	93

A KSH anyag („A háztartások életszínvonala, 2015”) célja, mint annak bevezetője hangsúlyozza, hogy *„átfogó képet nyújtson a magyarországi háztartások életszínvonaláról, illetve életkörülményeiről. A KSH e felvétel révén évről évre adatokat gyűjt a háztartások jövedelmi viszonyairól, fogyasztási szokásairól, valamint egyéb jellemzőiről. Ezek egyrészt alapját képezik az Európai Unió jövedelemre, illetve életkörülményekre vonatkozó harmonizált statisztikáinak (EU-SILC), másrészt részletes információkat szolgáltatnak a háztartások kiadásairól, illetve fogyasztási jellemzőiről is.*

A kiadvány a felvétel célkitűzéseivel összhangban három fő területre összpontosít. Az első fejezetben a főbb jövedelemtípusokat, illetve a jövedelem eloszlásának változását, valamint a különböző társadalmi csoportok jövedelmi helyzetét mutatjuk be. A második fejezet tárgya a szegénység és a társadalmi kirekesztődés. Ebben a fejezetben az Európai Unió tagországaiban alkalmazott különböző szegénységi mutatók alapján azt vizsgáljuk, hogy miként változott a legszegényebbek helyzete Magyarországon. Bemutatjuk a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés indikátorát, ami az EU2020 stratégia keretében a szegénység elleni küzdelemre vonatkozóan megfogalmazott célok monitorozásának legfontosabb mérőszáma. A harmadik fejezetben azt vizsgáljuk, hogy a fogyasztás színvonala és szerkezete miként változott, továbbá, hogy a különböző jövedelmi helyzetű, illetve egyéb csoportok fogyasztási jellemzői miként alakultak. A három fő téma mellett egy további fejezet kapott helyet a kiadványban, amely a háztartások életkörülményeinek egy különös, szubjektív aspektusára vonatkozóan tartalmaz elemzéseket.”

Arra e helyütt nem vállalkozhatom, hogy az egész kiadvánnyal részletesen foglalkozzam, csupán néhány általam lényegesnek vélt dologra hívnám fel a figyelmet.

Jövedelmi viszonyokkal kapcsolatban a kiadvány megállapítja, hogy 2015-ben a háztartások jövedelmi helyzete javult, mind színvonala, mind szerkezete pozitív irányban változott. Lássunk erre is adatokat.

Hogyan alakult például a háztartások bruttó jövedelme a jövedelmi csoportok szerint?

3. Fejezet. A háztartások egy főre jutó bruttó jövedelme decilisek szerint.

5. Táblázat. A háztartások egy főre jutó bruttó jövedelme decilisek szerint 2010-2015 években.

Év/decilis	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2010	349 390	559 437	709 179	831 868	947 315	1 058 452	1 200 774	1 390 441	1 676 109	2 841 348
2011	338 457	564 690	731 845	862 194	994 770	1 121 406	1 256 635	1 453 443	1 771 773	2 975 026
2012	325 552	565 923	753 094	897 683	1 036 894	1 158 672	1 290 264	1 506 383	1 820 805	2 991 743
2013	342 658	614 631	823 710	946 946	1 090 747	1 227 453	1 404 158	1 598 535	1 986 121	3 198 555
2014	348 823	627 493	846 815	976 699	1 159 538	1 307 485	1 431 097	1 692 397	2 053 618	3 291 471
2015	366 112	652 011	886 107	1 025 178	1 209 663	1 367 551	1 488 787	1 771 327	2 163 540	3 469 960
2010=100 %	105	117	125	123	128	129	124	127	129	122

A táblázat adatai valóban azt mutatják, hogy minden jövedelmi csoportban növekedett a háztartások jövedelme. Igaz, hogy ez öt év alatt a legszegényebb csoportban csak 5 % volt, a leggazdagabb csoportban pedig pl. 22 %, ami a legszegényebb csoportban 16 722 Ft-ot, a leggazdagabbban pedig 628 612 Ft-ot jelentett, tehát a jövedelem változása az anyagi helyzet polarizálódását eredményezte! Vajon ez azt jelenti hogy „a háztartások jövedelmi helyzete javult, mind színvonala, mind szerkezete pozitív irányban változott”.

De hogyan alakult a háztartások egy főre jutó bruttó jövedelme a dollár árfolyammal korrigált értékek alapján?

6. Táblázat. A háztartások egy főre jutó korrigált bruttó jövedelme decilisek szerint 2010-2015 években.

Év/decilis	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2010	349 390	559 437	709 179	831 868	947 315	1 058 452	1 200 774	1 390 441	1 676 109	2 841 348
2011	351 995	587 277	761 119	896 682	1 034 561	1 166 262	1 306 900	1 511 581	1 842 644	3 094 027
2012	299 508	520 649	692 846	825 868	953 942	1 065 979	1 187 043	1 385 873	1 675 141	2 752 403
2013	318 672	571 607	766 050	880 660	1 014 394	1 141 531	1 305 867	1 486 638	1 847 092	2 974 656
2014	313 940	564 744	762 134	879 030	1 043 585	1 176 736	1 287 987	1 523 158	1 848 256	2 962 323
2015	270 923	482 488	655 719	758 632	895 151	1 011 988	1 101 703	1 310 782	1 601 020	2 567 771
2010=100 %	78	86	92	91	94	96	92	94	96	90

Az USD-hoz viszonyított korrigált adatok szerint 2010 évhez viszonyítva 2015-ben a háztartások bruttó jövedelme nem növekedett hanem csökkent, a legalacsonyabb jövedelmi csoportban 22 %-kal, a legmagasabb jövedelmi

csoportban 10 %-kal. A jövedelmek polarizációja ebben az esetben is érzékelhető, vagyis bár minden csoportban csökkent a jövedelem, de a szegényebb rétegeknél sokkal jobban csökkent, mint a gazdagabb, nagyobb jövedelemmel rendelkezőknél.

De mi a helyzet a nettó jövedelemmel?

4. Fejezet. A háztartások egy főre jutó nettó jövedelme decilisek szerint 2010-2015 években.

7. Táblázat. A háztartások egy főre jutó nettó jövedelme decilisek szerint, forintban 2010-2015 években.

Év/decilis	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2010	301 553	468 328	584 415	688 672	789 757	893 141	1 012 498	1 160 818	1 387 774	2 190 419
2011	312 483	497 483	629 886	740 364	842 116	941 906	1 055 438	1 201 659	1 435 078	2 308 941
2012	287 969	469 619	602 986	717 750	825 364	932 461	1 056 372	1 218 204	1 469 579	2 380 011
2013	302 660	489 499	626 462	741 517	854 365	969 812	1 103 382	1 274 850	1 565 851	2 563 541
2014	317 153	517 728	661 376	788 807	906 551	1 031 907	1 168 122	1 345 287	1 615 679	2 644 917
2015	333 868	549 821	701 310	829 174	949 263	1 079 045	1 224 858	1 409 529	1 682 961	2 742 986
2010=100 %	111	117	120	120	120	121	121	121	121	125

A háztartások nettó jövedelme tehát forintban mérve minden kategóriában emelkedett, természetesen itt is jelentős különbségek vannak az egyes jövedelmi csoportokban, s míg a legszegényebb csoportban a növekedés csak 11 % azaz 32 315 Ft, addig a leggazdagabbaknál 25 %, azaz 652 567 Ft.

8. Táblázat. A háztartások egy főre jutó korrigált nettó jövedelme decilisek szerint 2010-2015 években.

Év/decilis	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2010	301 553	468 328	584 415	688 672	789 757	893 141	1 012 498	1 160 818	1 387 774	2 190 419
2011	324 983	517 382	655 081	769 979	875 800	979 582	1 097 656	1 249 725	1 492 481	2 401 299
2012	264 932	432 050	554 747	660 330	759 335	857 864	971 863	1 120 747	1 352 013	2 189 610
2013	281 474	455 234	582 609	689 611	794 560	901 925	1 026 145	1 185 611	1 456 241	2 384 093
2014	285 438	465 955	595 238	709 926	815 896	928 717	1 051 310	1 210 759	1 454 111	2 380 425
2015	247 063	406 867	518 969	613 588	702 455	798 493	906 395	1 043 051	1 245 391	2 029 810
	82	87	89	89	89	89	90	90	90	93

A USD-hoz viszonyított korrigált adatok szerint 2010 évhez viszonyítva 2015-ben a háztartások nettó jövedelme nem növekedett hanem csökkent, a legalacsonyabb jövedelmi csoportban 18 %-kal, a legmagasabb jövedelmi csoportban 7 %-kal.

Ha összehasonlítjuk a bruttó és a nettó jövedelmeket azt látjuk, hogy az alacsonyabb jövedelmű csoportokban 6 év alatt a nettó jövedelem a bruttó jövedelemhez képest is nagyobb arányban csökkent, mint a jobban kereső csoportokban!!!

A KSH elemzés ezzel szemben (természetesen forintban, folyó áron számítva) megállapítja, hogy „2015-ben a háztartások jövedelmi helyzete javult, mind színvonala, mind szerkezete pozitív irányban változott!” (Kérdés, tehát hogy a KSH elemzés mit ért a szerkezet alatt?) „Az egy főre jutó éves átlagos bruttó jövedelem 1 millió 440 ezer forintot tett ki, 4,8%-kal magasabbat a 2014. évinél. Az egy főre jutó éves nettó jövedelem átlagosan 1 millió 150 ezer forint volt, 4,6%-kal meghaladta az előző évit. A fogyasztói árak 0,1%-os csökkenése miatt 2015-ben a reáljövedelem 4,7%-kal nőtt.” (Most természetesen kérdés a kinek kedvez, s kinek hátrányos a fogyasztási kosár szerkezete?)

„2015-ben az előző évihez képest 68,2%-ról 69%-ra emelkedett a munkajövedelmek részaránya, és csaknem 1 százalékponttal, 29%-ra csökkent a transzfer jellegű jövedelmek aránya az összes jövedelmen belül. 2015-ben a háztartások egy főre vetített éves bruttó munkajövedelme (994 ezer forint) 6,1%-kal nőtt 2014-hez képest, míg az egy főre jutó éves társadalmi jövedelmek átlagosan 418 ezer forintot tettek ki, és 2,2%-kal meghaladták az előző évit. 2015-ben az alsó négy jövedelmi tizedben élők nettó jövedelme nőtt a legnagyobb ütemben, 5-6% körüli mértékben, míg a két legfelső decilisben volt a legkisebb a növekedés, sorrendben 4,2% és 3,7%-os. A középső jövedelmi rétegekben az országos átlag körüli volt a jövedelemnövekedés mértéke.”

De lássuk tovább az adatokat.

5. Fejezet. A háztartások bruttó és nettó jövedelme egy főre vetítve.

Érdekes megvizsgálni, hogy hogyan alakult az egy főre jutó jövedelem.

9. Táblázat. A háztartások egy főre jutó bruttó és nettó jövedelmének változása 2010-2015 években Ft/Fő.

Év	Össz. Bruttó jövedelem Ft/fő	Össz. Nettó jöv Ft/fő
2010	1156484	947775
2011	1207037	996548
2012	1234857	996153
2013	1323361	1049206
2014	1373485	1099710
2015	1440062	1150303

Forintban kimutatva tehát mind a bruttó, mind a nettó jövedelem jelentősen növekedett. A bruttó jövedelem jobban, a nettó jövedelem kevésbé. Ez nyilván a magasabb elvonást jelzi.

Hogyan néz ez ki %-ban?

10. Táblázat. A háztartások egy főre jutó bruttó és nettó jövedelme a 2010 évi %-ában.

Év	Össz bruttó jövedelem/fő	Össz nettó jövedelem/fő
2010	100	100
2011	104	105
2012	107	105
2013	114	111
2014	119	116
2015	125	121

Folyó áron forintban mérve tehát a bruttó 283 578, Ft-tal, azaz 25 %-kal, a nettó jövedelem 202 528 Ft-tal, azaz 21 %-kal emelkedett.

Más képet mutatnak a dollárban átszámított adatok.

11. Táblázat. A háztartások egy főre vetített bruttó és nettó jövedelmének alakulása 2010-2015 között dollár árfolyamon.

Év	Össz. Bruttó jövedelem Ft/fő	Össz. Nettó jöv Ft/fő
2010	1156484	947775
2011	1255318	1036410
2012	1136068	916461
2013	1230726	975762
2014	1236137	989739
2015	1065646	851224

Dollárban tehát mindkét jövedelem hullámzó változást mutat. De hogyan néz ki ez %-ban?

12. Táblázat. A háztartások egy főre vetített bruttó és nettó jövedelmének alakulása 2010-2015 között dollár árfolyammal korrigálva %-ban (2010 = 100 %).

Év	Össz. Bruttó jövedelem	Össz. Nettó jöv
2010	100	100
2011	108,55	109,35
2012	98,23	96,70
2013	106,42	102,95
2014	106,89	104,43
2015	92,15	89,81

A dollár árfolyammal korrigált adatok szerint ugyancsak mindkét jövedelem változó mozgást mutat, de 2015-ben 2010-hez képest a bruttó jövedelem 8 %-kal, azaz 90 838 Ft-tal, a nettó jövedelem pedig 10 %-kal, azaz 69 551 Ft-tal csökkent.

Kérdés, hogy hogyan alakultak ennek következtében a különböző jövedelemforrások?

6. Fejezet. Az egy főre vetített összes munkajövedelem decilisek szerint.

Érdekes megvizsgálni a munkajövedelmek alakulását decilisek szerint és összességében, valamint a munkajövedelem és a vállalkozásból eredő jövedelem típusok szerint.

13. Táblázat. A háztartások egy főre jutó összes munkajövedelme összesen 2010-2015 között decilisek szerint.

Év	Összesen	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2010	754 649	127 203	319 125	442 376	523 274	584 879	614 564	699 744	863 401	1 111 602	2 259 794
2011	796 669	126 270	314 184	476 549	532 486	617 447	699 895	761 045	912 302	1 182 066	2 344 398
2012	818 079	129 820	355 923	518 563	620 973	692 321	736 856	744 074	934 961	1 182 317	2 263 649
2013	894 293	142 706	395 022	589 010	671 853	719 089	788 243	882 221	1 002 275	1 323 954	2 428 623
2014	936 894	148 301	417 752	624 564	698 836	756 212	825 162	919 797	1 068 144	1 379 891	2 530 701
2015	994 102	160 483	437 449	657 494	740 121	795 137	876 902	967 258	1 141 659	1 472 693	2 691 300
2015/2010	57 208	12 183	19 697	32 930	41 286	38 925	51 740	47 460	73 515	92 802	160 598

A munkajövedelem tehát 6 év alatt összességében 57 208 Ft/fő értékben emelkedett. Ez azonban az alsó rétegben csak 12 183 Ft-ot, a legfelsőben pedig 160 598 Ft-ot jelentett. Még kifejezőbb, ha a fejenkénti munkajövedelem változását a 2010 évi %-ában fejezzük ki.

14. Táblázat. Egy főre jutó összes munkajövedelme %-ban. (2010=100 %) 2010-2015 között decilisek szerint.

Év	Összesen	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2010	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
2011	106	99	98	108	102	106	114	109	106	106	104
2012	108	102	112	117	119	118	120	106	108	106	100
2013	119	112	124	133	128	123	128	126	116	119	107
2014	124	117	131	141	134	129	134	131	124	124	112
2015	132	126	137	149	141	136	143	138	132	132	119

2015-ben tehát 2010-évhez viszonyítva a munkajövedelem összességében 32 %-kal emelkedett. Legnagyobb volt az emelkedés a középső kategóriákban, viszonylag magas (26 %) az alsó kategóriában, ami 12 183 Ft-ot jelentett, s legalacsonyabb volt a 10-edik decilisben, mindössze 19 %, ami viszont igen magas értéket, 160 598 Ft-ot jelentett.

Vizsgáljuk meg az adatokat dollár árfolyammal korrigált értéken.

15. Táblázat. Az egy főre vetített munkajövedelem összesen Ft/fő 2010-2015 között decilisekben dollárárfolyamon korrigált értékben.

Év	Össz.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2010	754649	127203	319125	442376	523274	584879	614564	699744	863401	1111602	2259794
2011	828536	131321	326751	495611	553785	642145	727891	791487	948795	1229349	2438173
2012	752633	119434	327450	477078	571295	636935	677907	684548	860164	1087731	2082557
2013	831693	132717	367371	547779	624823	668753	733066	820465	932116	1231277	2258620
2014	843205	133470	375977	562107	628952	680591	742646	827818	961329	1241902	2277631
2015	735635	118757	323712	486545	547690	588402	648907	715771	844828	1089793	1991562
2015/2010	-19014	-8445	4587	44169	24416	3523	34344	16026	-18574	-21809	-268232
2010=100	97	93	101	110	105	101	106	102	98	98	88

Ha tehát dollárral korrigált értékben vizsgáljuk az adatokat azt találjuk, hogy a munkajövedelmek összességükben 3 %-kal csökkentek, s a legkevesebb jövedelemhez jutók jövedelme 7 %-kal (19 014 Ft-tal) csökkent, a középső csoportokban kisebb-nagyobb mértékben emelkedett, s a legnagyobb jövedelmű csoportban 12 %-kal (268 232 Ft-tal) csökkent.

Érdekes képet kapunk, ha a munkajövedelmeket jövedelem típusok szerint (munkaviszonyból és vállalkozásból származó jövedelem) vizsgáljuk. Természetesen ez a szétválasztás nem teljesen fedi a valóságot, hiszen például egy vállalkozó lehet saját vállalatában (akár többen is) munkaviszonyban, s vehet fel innen ezek után is jövedelmet, sőt a későbbiekben vizsgálásra kerülő nyugdíj mellett is lehet munkaviszonyból jövedelem, de ezek részletesebb tárgyalásába nem bocsátkozom.

16. Táblázat. A háztartások munkaviszonyból származó jövedelme Ft/fő 2010-2015 években.

Év	Összes	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	10-1
2010	650 532	112 735	282 290	379 765	445 311	495 035	532 220	614 223	746 553	979 921	1 916 846	1 804 111
2011	685 321	113 687	293 002	429 850	481 744	562 740	633 656	679 633	819 353	1 031 781	1 807 647	1 693 961
2012	713 439	127 197	342 238	492 334	582 404	649 866	681 603	687 050	831 562	1 026 346	1 712 996	1 585 799
2013	785 730	137 321	373 553	547 107	624 001	659 621	743 282	801 086	914 954	1 169 110	1 887 193	1 749 872
2014	825 889	142 575	395 403	582 530	650 375	694 095	778 839	836 351	982 250	1 222 998	1 973 829	1 831 253
2015	880 487	155 118	419 984	617 652	691 518	737 189	824 351	893 690	1 042 736	1 310 167	2 111 973	1 956 854
2015-2010	229 955	42 383	137 694	237 887	246 208	242 154	292 131	279 467	296 182	330 246	195 127	152 744

17. Táblázat. A háztartások egy főre jutó munkaviszonyból származó jövedelmének alakulása %-ban 2010-2015 években. (2010 = 100 %)

Év	Összes	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2010	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
2011	105	101	104	113	108	114	119	111	110	105	94
2012	110	113	121	130	131	131	128	112	111	105	89
2013	121	122	132	144	140	133	140	130	123	119	98
2014	127	126	140	153	146	140	146	136	132	125	103
2015	135	138	149	163	155	149	155	145	140	134	110

Az adatok szerint tehát forintban mérve a munkából szerzett jövedelem 6 év alatt összességében 35 %-kal, azaz 229 955 Ft-tal növekedett. Ezen belül a legalsó kategóriában a növekedés 38 %, azaz 42 383 Ft volt, a legfelső (10-es) kategóriában 10 %, azaz 152 744 Ft volt. A legmagasabban a közép kategóriákban emelkedett.

Vizsgáljuk meg az adatokat dollár árfolyammal korrigált értéken.

18. Táblázat. A háztartások egy főre jutó munkaviszonyból származó jövedelme dollár árfolyammal korrigálva 2010-2015 években.

Év	Összes	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2010	650532	112735	282290	379765	445311	495035	532220	614223	746553	979921	1916846
2011	712734	118234	304722	447044	501014	585250	659003	706818	852127	1073052	1879953
2012	656364	117022	314859	452947	535811	597876	627074	632086	765037	944238	1575957
2013	730729	127708	347404	508809	580321	613448	691252	745010	850907	1087273	1755089
2014	743300	128318	355862	524277	585337	624685	700955	752716	884025	1100698	1776446
2015	651560	114787	310788	457063	511723	545520	610019	661330	771624	969523	1562860
2010 =100	100,2	101,8	110,1	120,4	114,9	110,2	114,6	107,7	103,4	98,9	81,5

A korrigált adatok szerint a munkaviszonyból származó jövedelmek összességükben csak 0,2 %-kal növekedtek (láttuk, hogy forintban 35 %), s ezen belül az 1 kategóriában 1,8 %-kal és a 10 kategóriában viszont 18,5 %-os csökkenés volt.

19. Táblázat. A háztartások egy főre jutó vállalkozásból származó jövedelme 2010-2015 években.

Év	Össz.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2010	103 596	14 468	36 578	62 611	77 858	89 843	82 169	85 468	116 753	131 380	338 726
2011	110 890	12 490	21 182	46 699	50 742	54 627	65 981	81 302	92 672	149 943	533 332
2012	104 232	2 622	13 686	26 169	38 431	42 384	55 253	56 979	103 338	155 336	547 590
2013	107 940	5 385	21 469	41 712	47 751	59 343	44 192	80 494	87 239	153 832	538 112
2014	110 490	5 604	22 206	41 939	48 394	61 770	46 298	83 146	85 793	156 669	553 141
2015	112 262	4 903	17 394	39 729	48 147	57 682	52 409	73 369	98 815	161 790	568 347
2015-2010	8 666	-9 564	-19 184	-22 881	-29 711	-32 162	-29 760	-12 099	-17 938	30 411	229 621

Érdekes, hogy a vállalkozásból származó forintban mért jövedelem csak a 9-es és 10-es csoportban növekedett, a többiben csökkent.

Mi a helyzet, ha dollárral korrigált forint értékben vizsgáljuk?

20. Táblázat. A háztartások egy főre vetített vállalkozásból származó jövedelem dollárhoz viszonyított árfolyammal korrigálva 2010-2015 években.

Év	Össz.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2010	103596	14468	36578	62611	77858	89843	82169	85468	116753	131380	338726
2011	115326	12990	22029	48567	52772	56812	68620	84554	96378	155941	554665
2012	95894	2413	12591	24076	35356	38993	50833	52421	95071	142910	503783
2013	100384	5008	19966	38792	44409	55189	41098	74859	81133	143064	500444
2014	99441	5044	19986	37745	43555	55593	41668	74832	77214	141002	497827
2015	83074	3629	12871	29400	35629	42684	38783	54293	73123	119725	420577
2010=100 %	80	25	35	47	46	48	47	64	63	91	124

E szerint a vállalkozásból származó dollárértékkel korrigált jövedelem a 10-es csoportot kivéve minden csoportban csökkent!

7. Fejezet. Az egy főre vetített összes társadalmi jövedelem Ft/Fő.

A továbbiakban vizsgáljuk meg a társadalmi jövedelmek alakulását összesen, valamint ezen belül a családdal, gyermekkel kapcsolatos ellátások, a munkanélküliségi ellátások, az öregségi ellátások, az egyéb szociális ellátások, majd pedig az egyéb jövedelmek alakulását.

Először tehát lássuk a társadalmi jövedelmek alakulását összességében.

21. Táblázat. A háztartások egy főre vetített összes társadalmi jövedelme 2010-2015 között decilisek szerint.

Év	Össz	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2010	376 116	212 738	227 126	244 652	289 818	340 791	423 869	476 161	502 379	532 111	511 528
2011	381 583	203 711	235 348	236 015	311 969	356 925	401 975	467 128	512 051	550 163	540 456
2012	390 812	186 930	196 283	214 212	257 867	326 972	399 595	521 730	544 100	606 713	653 550
2013	399 409	191 549	205 032	210 907	258 060	353 552	410 737	496 728	571 580	630 823	664 957
2014	408 897	191 603	197 018	205 798	253 843	382 908	452 225	484 303	589 437	641 562	690 431
2015	417 939	196 613	201 248	211 243	260 823	393 537	460 414	492 670	597 774	658 334	706 839

22. Táblázat. A háztartások egy főre vetített összes társadalmi jövedelme 2010-2015 között decilisek szerint 2010 %-ában

Év	Össz	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2010	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
2011	101	96	104	96	108	105	95	98	102	103	106
2012	104	88	86	88	89	96	94	110	108	114	128
2013	106	90	90	86	89	104	97	104	114	119	130
2014	109	90	87	84	88	112	107	102	117	121	135
2015	111	92	89	86	90	115	109	103	119	124	138

A társadalmi jövedelem tehát forintban mérve összességében évről évre növekedett, s 2015-ben 11 %-kal, azaz 41 823 Ft-tal emelkedett. Az alsó rétegekben azonban 8-14 %-kal csökkent, s csak az 5-10 csoportban emelkedett.

Mit látunk azonban, ha az USA dollár árfolyammal korrigálunk?

23. Táblázat. A háztartások egy főre vetített összes társadalmi jövedelme decilisekben Ft-ban dollár árfolyammal korrigálva 2010-2015-ben.

Év	Össz	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2010	376116	212738	227126	244652	289818	340791	423869	476161	502379	532111	511528
2011	396846	211860	244762	245456	324448	371202	418054	485813	532533	572170	562074
2012	359547	171976	180580	197075	237238	300814	367627	479991	500572	558176	601266
2013	371450	178140	190679	196144	239996	328803	381986	461957	531569	586666	618410
2014	368007	172443	177317	185218	228459	344617	407002	435873	530493	577406	621388
2015	309275	145494	148923	156320	193009	291217	340706	364575	442353	487167	523061

24. Táblázat. A háztartások egy főre vetített összes társadalmi jövedelme decilisekben Ft-ban dollár árfolyammal korrigálva 2010 %-ában.

Év	Össz	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2010	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
2011	106	100	108	100	112	109	99	102	106	108	110
2012	96	81	80	81	82	88	87	101	100	105	118
2013	99	84	84	80	83	96	90	97	106	110	121
2014	98	81	78	76	79	101	96	92	106	109	121
2015	82	68	66	64	67	85	80	77	88	92	102

Az USA dollárral korrigált értékkel számolva a társadalmi jövedelem összességében 18 %-kal, azaz 66841 Ft-tal csökkent! Különösen jelentős a csökkenés az alsóbb rétegekben (15-36 %), s kizárólag a 10-es decilisben volt 2 % emelkedés.

8. Fejezet. A háztartások egy főre vetített családdal, gyermekkel kapcsolatos ellátásokból származó jövedelme 2010-2015 években.

25. Táblázat. A háztartások egy főre vetített családdal, gyermekkel kapcsolatos ellátásokból származó jövedelme 2010-2015 években.

Év	Össz.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2010	57 801	118 788	101 997	80 575	65 051	49 108	42 566	41 518	32 653	25 602	20 173
2011	56 962	110 328	88 600	70 560	64 698	47 318	47 789	39 222	46 985	27 156	26 997
2012	51 197	102 350	84 919	72 762	67 638	45 139	40 936	22 981	33 795	25 209	16 274
2013	53 712	111 483	89 681	76 652	62 537	58 963	38 230	33 164	21 174	27 822	17 456
2014	58 493	113 257	92 078	78 905	62 887	62 602	48 359	42 703	29 107	34 066	20 957
2015	60 832	116 401	93 967	81 483	65 880	66 039	50 671	45 015	30 792	36 030	22 035
2015-2010	3 031	-2 387	-8 030	909	829	16 931	8 105	3 497	-1 861	10 428	1 862

26. Táblázat. A háztartások egy főre vetített családdal, gyermekkel kapcsolatos ellátásokból származó jövedelme 2010 %-ában.

Év	Össz.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2010	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
2011	99	93	87	88	99	96	112	94	144	106	134
2012	89	86	83	90	104	92	96	55	103	98	81
2013	93	94	88	95	96	120	90	80	65	109	87
2014	101	95	90	98	97	127	114	103	89	133	104
2015	105	98	92	101	101	134	119	108	94	141	109

Az adatok szerint átlagosan 5 %-kal, azaz 3031 Ft/fő-vel emelkedett a családdal, gyerekkel kapcsolatos jövedelem 2010-2015 között egy évre vonatkozóan. Ezen belül azonban a legkevesebb jövedelemmel rendelkezőknél ez jelentősen 2-8 %-kal csökkent, a közép kategóriában a legmagasabb, (5. csoportban 34 %, a 9. csoportban 41 %), kivéve a 8. csoportot, s növekedett a legnagyobb jövedelmű csoportoknál is 9 %-kal.

Hogyan alakulnak az adatok USA dollár árfolyamon átszámítva?

27. Táblázat. A háztartások egy főre vetített családdal, gyermekkel kapcsolatos ellátásokból származó jövedelme dollár árfolyammal korrigálva 2010-2015 években.

Év	Össz.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2010	57801	118788	101997	80575	65051	49108	42566	41518	32653	25602	20173
2011	59240	114741	92144	73383	67286	49211	49700	40791	48864	28242	28077
2012	47101	94162	78125	66941	62227	41528	37661	21143	31092	23192	14972
2013	49953	103680	83403	71286	58159	54836	35554	30842	19692	25874	16234
2014	52644	101931	82871	71015	56598	56342	43524	38432	26197	30659	18861
2015	45016	86137	69535	60298	48751	48869	37497	33311	22786	26662	16306

28. Táblázat. A háztartások egy főre vetített családdal, gyermekkel kapcsolatos ellátásokból származó jövedelme dollár árfolyammal korrigálva 2010 %-ában

Év	Össz.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2010	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
2011	102	97	90	91	103	100	117	98	150	110	139
2012	81	79	77	83	96	85	88	51	95	91	74
2013	86	87	82	88	89	112	84	74	60	101	80
2014	91	86	81	88	87	115	102	93	80	120	93
2015	78	73	68	75	75	100	88	80	70	104	81

Tehát az egy főre vetített családdal, gyermekkel kapcsolatos ellátások dollár árfolyammal korrigálva számolva a 9. csoportot kivéve minden csoportban jelentősen csökkent!

9. Fejezet. Az egy főre vetített munkanélküliséggel kapcsolatos ellátások.

29. Táblázat. A háztartások egy főre vetített munkanélküliséggel kapcsolatos ellátásokból származó jövedelme.

Év	Összesen	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2010	15 128	42 626	30 089	22 843	17 474	9 933	7 877	6 308	6 100	4 263	3 780
2011	15 461	40 721	32 706	22 165	16 100	9 603	7 406	8 440	5 420	3 156	8 906
2012	10 243	32 733	21 367	13 957	7 609	6 511	4 595	4 954	2 363	6 220	2 114
2013	9 413	29 109	21 804	15 192	8 987	5 662	4 363	2 974	3 662	1 024	1 360
2014	8 082	28 890	16 970	10 830	7 807	5 142	4 041	2 186	2 921	957	1 075
2015	8 174	29 848	17 645	11 438	7 613	5 109	3 985	2 078	2 377	841	840
2015-2010	-6955	-12778	-12443	-11404	-9861	-4825	-3892	-4230	-3724	-3422	-2939

30. Táblázat. A háztartások egy főre vetített munkanélküliséggel kapcsolatos ellátásokból származó jövedelme %-ban 2010=100 %

Év	Összesen	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2010	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
2011	102	96	109	97	92	97	94	134	89	74	236
2012	68	77	71	61	44	66	58	79	39	146	56
2013	62	68	72	67	51	57	55	47	60	24	36
2014	53	68	56	47	45	52	51	35	48	22	28
2015	54	70	59	50	44	51	51	33	39	20	22

Az egy főre vetített munkanélküliséggel kapcsolatos ellátások tehát összességében 46 %-kal azaz 6955 Ft-tal csökkentek, A legalacsonyabb jövedelmű csoportokban ez 30 %, azaz 12778 Ft volt, a legmagasabb jövedelműeknél 78 %, ami 2939 Ft volt.

31. Táblázat. A háztartások egy főre vetített munkanélküliséggel kapcsolatos ellátásokból származó jövedelme dollár árfolyammal korrigálva.

Év	Összesen	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2010	15128	42626	30089	22843	17474	9933	7877	6308	6100	4263	3780
2011	16079	42350	34015	23051	16744	9987	7702	8778	5637	3282	9263
2012	9423	30114	19657	12841	7001	5990	4227	4558	2174	5722	1944
2013	8754	27071	20278	14129	8358	5266	4057	2766	3406	953	1265
2014	7274	26001	15273	9747	7027	4628	3637	1967	2629	861	967
2015	6048	22087	13058	8464	5634	3781	2949	1537	1759	622	622

32. Táblázat. A háztartások egy főre vetített munkanélküliséggel kapcsolatos ellátásokból származó jövedelme dollár árfolyammal korrigálva 2010 %-ában.

Év	Összesen	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2010	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
2011	106	99	113	101	96	101	98	139	92	77	245
2012	62	71	65	56	40	60	54	72	36	134	51
2013	58	64	67	62	48	53	52	44	56	22	33
2014	48	61	51	43	40	47	46	31	43	20	26
2015	40	52	43	37	32	38	37	24	29	15	16

Az adatok szerint tehát a munkanélküliséggel kapcsolatos ellátások jelentősen csökkentek. A dollár árfolyammal korrigált adatok még jelentősebb csökkenést mutatnak!

10. Fejezet. Az egy főre vetített öregségi ellátások.

33. Táblázat. A háztartások egy főre vetített öregségi ellátásokból származó jövedelme 2010-2015 években.

Év	Össz	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2010	291 008	32 670	79 909	128 322	197 094	268 186	364 080	421 020	452 541	493 170	473 073
2011	297 299	32 132	99 999	128 989	221 525	291 151	337 244	411 809	447 963	511 435	490 599
2012	317 219	32 839	76 534	116 072	170 454	267 827	345 646	484 720	498 854	564 602	614 465
2013	325 968	34 617	77 721	107 394	177 115	280 364	361 247	451 528	540 052	594 017	635 417
2014	333 019	36 395	75 153	105 833	173 645	307 867	392 266	431 652	549 474	599 436	658 637
2015	340 084	37 177	76 874	107 799	177 771	314 891	399 221	439 345	558 239	615 105	674 480

34. Táblázat. A háztartások egy főre vetített öregségi ellátásokból származó jövedelme %-ban. (2010=100 %)

Év	Össz	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2010	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
2011	102	98	125	101	112	109	93	98	99	104	104
2012	109	101	96	90	86	100	95	115	110	114	130
2013	112	106	97	84	90	105	99	107	119	120	134
2014	114	111	94	82	88	115	108	103	121	122	139
2015	117	114	96	84	90	117	110	104	123	125	143

Az adatok szerint tehát az öregségi ellátások 2010-2015 között forintban összességében 17 %-kal, azaz 49 076 Ft-tal emelkedtek. Érdekes azonban, hogy pl. az emelkedés a magasabb decilisekben 43 %-kal (több mint 200 ezer Ft-tal) emelkedtek, míg a legalacsonyabb csoportban csak 14 %-kal (4507 Ft-tal) emelkedtek.

Hogyan alakultak az öregségi ellátások dollár árfolyammal korigálva?

35. Táblázat. A háztartások egy főre vetített öregségi ellátásokból származó jövedelme dollár árfolyammal korigálva.

Év	Össz	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2010	291008	32670	79909	128322	197094	268186	364080	421020	452541	493170	473073
2011	309191	33417	103999	134148	230386	302798	350734	428281	465881	531892	510223
2012	291842	30212	70412	106786	156818	246400	317994	445942	458945	519433	565308
2013	303151	32194	72281	99877	164717	260738	335960	419921	502248	552436	590938
2014	299717	32756	67638	95250	156280	277081	353040	388487	494526	539492	592773
2015	251662	27511	56887	79772	131550	233019	295424	325115	413097	455177	499115

36. Táblázat. A háztartások egy főre vetített öregségi ellátásokból származó jövedelme dollár árfolyammal korigálva %-ban (2010=100 %)

Év	Össz	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2010	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
2011	106	102	130	105	117	113	96	102	103	108	108
2012	100	92	88	83	80	92	87	106	101	105	119
2013	104	99	90	78	84	97	92	100	111	112	125
2014	103	100	85	74	79	103	97	92	109	109	125
2015	86	84	71	62	67	87	81	77	91	92	106

Dollár árfolyammal korigált forint értékekkel számolva a 10. decilist kivéve, (ahol 6 %-os emelkedés volt), minden decilisben csökkenés van mégpedig 8-38 %-kal!

11. Fejezet. Az főre vetített egyéb szociális ellátások.

37. Táblázat. A háztartások egy főre vetített egyéb szociális ellátásokból származó jövedelme.

Év	Össz	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2010	12 179	18 654	15 132	12 912	10 199	13 564	9 347	7 315	11 085	9 077	14 501
2011	11 861	20 531	14 042	14 301	9 646	8 852	9 537	7 657	11 684	8 417	13 953
2012	12 153	19 008	13 463	11 421	12 166	7 494	8 418	9 075	9 088	10 683	20 698
2013	10 315	16 340	15 826	11 669	9 421	8 562	6 897	9 062	6 692	7 961	10 723
2014	9 303	13 061	12 817	10 229	9 504	7 296	7 558	7 762	7 934	7 103	9 762
2015	8 850	13 187	12 762	10 522	9 559	7 498	6 536	6 232	6 367	6 359	9 483
2015-2010	-3 329	-5 467	-2 370	-2 390	-639	-6 066	-2 810	-1 084	-4 719	-2 718	-5 018

38. Táblázat. A háztartások egy főre vetített egyéb szociális ellátásokból származó jövedelme %-ban. (2010=100%)

Év	Össz	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2010	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
2011	97	110	93	111	95	65	102	105	105	93	96
2012	100	102	89	88	119	55	90	124	82	118	143
2013	85	88	105	90	92	63	74	124	60	88	74
2014	76	70	85	79	93	54	81	106	72	78	67
2015	73	71	84	81	94	55	70	85	57	70	65

Az egyéb szociális ellátások tehát 2010-2015 között összességében 27 %-kal, azaz 3 329 Ft-tal 6-43 %-kal csökkentek. Az adatok igen nagy változást mutatnak.

39. Táblázat. A háztartások egy főre vetített egyéb szociális ellátásokból származó jövedelme USA dollárárfolyamon korrigálva.

Év	Össz	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2010	12179	18654	15132	12912	10199	13564	9347	7315	11085	9077	14501
2011	12335	21352	14604	14874	10032	9206	9918	7963	12151	8754	14511
2012	11180	17487	12386	10508	11192	6895	7745	8349	8361	9828	19042
2013	9593	15196	14718	10852	8762	7963	6414	8428	6223	7403	9972
2014	8372	11755	11536	9206	8553	6566	6802	6986	7141	6393	8786
2015	6549	9758	9444	7786	7074	5549	4837	4611	4711	4706	7018

40. Táblázat. A háztartások egy főre vetített egyéb szociális ellátásokból származó jövedelme USA dollárárfolyamon korrigálva %-ban (2010=100 %)

Év	Össz	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2010	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
2011	101	114	97	115	98	68	106	109	110	96	100
2012	92	94	82	81	110	51	83	114	75	108	131
2013	79	81	97	84	86	59	69	115	56	82	69
2014	69	63	76	71	84	48	73	96	64	70	61
2015	54	52	62	60	69	41	52	63	43	52	48

USA dollár árfolyammal korrigált értékek viszont 37-48 %-kal csökkentek. A legnagyobb csökkenés az 5, 1, 6 és a 9-es csoportokban voltak.

12. Fejezet. Az főre vetített egyéb jövedelem összesen.

41. Táblázat. A háztartások egy főre vetített egyéb szociális ellátásokból származó összes jövedelme.

Év	Össz	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2010	25 719	9 450	13 186	22 151	18 775	21 645	20 020	24 869	24 660	32 396	70 026
2011	28 785	8 475	15 159	19 281	17 739	20 399	19 535	28 461	29 089	39 544	90 172
2012	25 966	8 802	13 717	20 319	18 843	17 601	22 222	24 460	27 322	31 776	74 543
2013	29 658	8 403	14 578	23 792	17 033	18 106	28 472	25 210	24 681	31 343	104 975
2014	27 694	8 919	12 722	16 454	24 021	20 418	30 098	26 996	34 817	32 165	70 338
2015	28 022	9 016	13 314	17 369	24 234	20 989	30 235	28 860	31 895	32 513	71 822

42. Táblázat. A háztartások egy főre vetített egyéb szociális ellátásokból származó összes jövedelme %-ban. (2010=100 %)

Év	Össz	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2010	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
2011	112	90	115	87	94	94	98	114	118	122	129
2012	101	93	104	92	100	81	111	98	111	98	106
2013	115	89	111	107	91	84	142	101	100	97	150
2014	108	94	96	74	128	94	150	109	141	99	100
2015	109	95	101	78	129	97	151	116	129	100	103

Az egy főre vetített egyéb jövedelem összességében 9 %-kal azaz 2303 Ft-tal emelkedett. Az alsóbb kategóriákban volt kisebb mértékű az emelkedés, illetve több helyen csökkenés (5-12 %-os csökkenés!) volt. A 4. 6, 7, 8, 10. csoportban volt jelentősebb 3-51 %-os emelkedés.

43. Táblázat. A háztartások egy főre vetített egyéb szociális ellátásokból származó összes jövedelme USA dollárárfolyamon korrigálva.

Év	Össz	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2010	25719	9450	13186	22151	18775	21645	20020	24869	24660	32396	70026
2011	29937	8814	15765	20052	18449	21215	20317	29600	30253	41125	93779
2012	23889	8098	12619	18694	17335	16193	20444	22503	25136	29234	68580
2013	27582	7815	13557	22127	15841	16839	26479	23445	22953	29149	97627
2014	24924	8027	11450	14808	21618	18377	27088	24297	31335	28949	63305
2015	20736	6672	9852	12853	17933	15532	22374	21357	23602	24059	53148

44. Táblázat. A háztartások egy főre vetített egyéb szociális ellátásokból származó összes jövedelme USA dollárárfolyamon korrigálva %-ban. (2010=100 %)

Év	Össz	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2010	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
2011	116	93	120	91	98	98	101	119	123	127	134
2012	93	86	96	84	92	75	102	90	102	90	98
2013	107	83	103	100	84	78	132	94	93	90	139
2014	97	85	87	67	115	85	135	98	127	89	90
2015	81	71	75	58	96	72	112	86	96	74	76

USA dollár árfolyamon korrigált adatok szerint az összes egyéb jövedelmeknél a 6. csoportot kivéve minden kategóriában csökkenés volt.

13. Fejezet. Törvényszerűség. Az életszínvonal és a népsűrűség között negatív kapcsolatban van.

Ez azt jelenti, hogy a szegényebb néprétegekben magasabb, a gazdagabbakban alacsonyabb a népsűrűség.

45. Táblázat. A háztartások átlagos létszáma (fő) jövedelem decilisek szerint 2010-2015 években.

Év/decilis	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2010	2,4	3,9	3,4	3	2,7	2,5	2,3	2,1	2,1	2
2011	2,4	3,8	3,2	3	2,7	2,5	2,3	2,1	2,1	1,9
2012	2,4	3,6	3,4	3	2,9	2,5	2,3	2	2	2
2013	2,4	3,8	3,3	3	2,9	2,5	2,2	2	1,9	1,9
2014	2,3	3,3	3,3	3	2,8	2,3	2,2	2,2	1,9	1,9
2015	2,3	3,3	3,2	2,9	2,7	2,4	2,3	2,1	2	1,9

A táblázat a háztartásokat a jövedelem nagysága szerint 10 csoportba (decilisek-be) osztva szemléltetően mutatja, hogy a legkevesebb jövedelmű háztartásokban viszonylag alacsonyabb, de a legmagasabb jövedelműeknél jóval magasabb a háztartások átlagos létszáma, (valószínűleg ebben nagy szerepet játszik az alacsony jövedelmű nyugdíjasok, munkanélküliek, segélyen élők, stb. nagyobb aránya), a második csoportban magasabb a létszám, s innen a nagyobb jövedelmű rétegek felé viszont csökken a létszám. Így például a legnagyobb jövedelmet élvezők az 1. csoporthoz képest már csak 79-83 %, a 2. csoporthoz képest pedig a 50-58 %, tehát a szegényebb rétegeknél magasabb, a gazdagabbaknál alacsonyabb a háztartások átlagos létszáma.

46. Táblázat. A háztartások átlagos létszáma település típusok szerint 2010-2015 években.

Év	Közép-Magyarország	Közép-Dunántúl	Nyugat-Dunántúl	Dél-Dunántúl	Észak-Magyarország	Észak-Alföld	Dél-Alföld	Budapest	megyei jogú városok, vidéki nagy-városok	többi város	község
2010	2,3	2,4	2,6	2,5	2,6	2,6	2,3	2,1	2,2	2,5	2,7
2011	2,3	2,4	2,6	2,4	2,5	2,6	2,3	2,1	2,2	2,5	2,7
2012	2,3	2,4	2,6	2,4	2,4	2,5	2,2	2,1	2,2	2,4	2,7
2013	2,3	2,4	2,5	2,4	2,4	2,5	2,2	2,1	2,2	2,4	2,6
2014	2,3	2,4	2,5	2,3	2,4	2,5	2,2	2,1	2,1	2,4	2,6
2015	2,3	2,3	2,4	2,3	2,3	2,4	2,2	2,1	2,1	2,4	2,6

A táblázat azt mutatja, hogy a legalacsonyabb a létszám Budapesten, majd a megyei jogú városokban (mindkettőben 2,1 fő), amelyekben általában, mint később látni fogjuk magasabb a háztartások jövedelme és az oktatási lehetőség is. Ugyanakkor magasabb a háztartások átlagos létszáma a községekben (2,6 fő) és az ország más tájain (2,2-2,4 fő).

Még szembeütőbbek a különbségek, ha az adatokat Budapest adatainak %-ában vizsgáljuk.

47. Táblázat. A háztartások átlagos létszáma (fő) település típusok szerint Budapest létszámának %-ában

Év	Közép-Magyarország	Közép-Dunántúl	Nyugat-Dunántúl	Dél-Dunántúl	Észak-Magyarország	Észak-Alföld	Dél-Alföld	Budapest	megyei jogú városok, vidéki nagy-városok	többi város	község
2010	110	116	122	120	121	122	111	100	105	120	129
2011	110	117	125	117	120	123	110	100	106	119	129
2012	110	115	124	115	117	121	107	100	105	117	128
2013	109	114	120	115	116	117	105	100	103	116	125
2014	109	113	116	110	112	116	103	100	99	115	122
2015	110	110	115	108	110	116	103	100	99	114	121

Látható, hogy Budapesthez képest a háztartások létszáma a községekben 21-29 %-kal, a többi városban 16-20 %-kal magasabb. Általában is az mutatkozik tehát, hogy a szegényebb vidékeken magasabb a családok átlagos létszáma.

Még meggyőzőbben támasztják alá a megfogalmazott törvényszerűséget a további, a háztartások jövedelmét mutató táblázatok.

48. Táblázat. A háztartások bruttó jövedelme településtípusok szerint a 2010-2015 években.

Év	Közép-Magyarország	Közép-Dunántúl	Nyugat-Dunántúl	Dél-Dunántúl	Észak-Magyarország	Észak-Alföld	Dél-Alföld	Budapest	megyei jogú városok, vidéki nagy-	többi város	község
2010	1 440 754	1 125 214	1 121 005	1 023 162	1 025 331	951 878	1 033 137	1 605 907	1 279 403	1 071 027	934 244
2011	1 494 343	1 182 553	1 164 200	1 089 967	1 061 495	998 232	1 077 239	1 650 193	1 369 677	1 111 523	968 439
2012	1 485 942	1 243 951	1 247 700	1 136 001	1 075 260	1 006 092	1 131 382	1 719 879	1 349 478	1 146 758	995 835
2013	1 568 251	1 362 229	1 407 094	1 157 146	1 150 082	1 097 801	1 205 423	1 819 182	1 483 335	1 226 758	1 050 514
2014	1 578 021	1 397 833	1 437 291	1 294 813	1 259 582	1 132 895	1 269 430	1 831 304	1 491 753	1 278 211	1 140 885
2015	1 692 084	1 534 900	1 508 932	1 331 497	1 262 305	1 137 615	1 307 039	1 963 788	1 551 121	1 331 057	1 188 890

Jellemző az is, hogy a legkevesebb jövedelemmel rendelkezőkhöz képest a legmagasabb jövedelemmel rendelkezők bruttó jövedelme 813-948 %, azaz átlag 8-10 szerez! Hat év alatt a legkisebb mértékben (4,79 %-kal) a legszegényebb rétegek bruttó jövedelme emelkedett, míg a legnagyobb jövedelműknél ez 22,12 % volt. Ez a legszegényebeknél 16.000 Ft-ot, a leggazdagabbaknál 628.612 Ft emelkedést jelentett 6 év alatt! Ha ezt összevetjük a háztartások átlagos létszámával akkor meggyőzően bizonyított, hogy Magyarországon is érvényesült a megfogalmazott törvényszerűség.

Ugyancsak megerősíti a törvényszerűség érvényesülését a jövedelem alakulása település típusok szerint.

További megerősítést kapunk a törvényszerűség érvényesüléséről, ha megtekintjük a háztartások nettó jövedelmének alakulását decilisenként, majd tájegységenként forintban és mindkét irányban kimutatott %-ban.

49. Táblázat. A háztartások nettó jövedelme decilisek szerint 2010-2015 években.

Év	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	%
2010	301 553	468 328	584 415	688 672	789 757	893 141	1 012 498	1 160 818	1 387 774	2 190 419	749,39
2011	312 483	497 483	629 886	740 364	842 116	941 906	1 055 438	1 201 659	1 435 078	2 308 941	738,90
2012	287 969	469 619	602 986	717 750	825 364	932 461	1 056 372	1 218 204	1 469 579	2 380 011	826,48
2013	302 660	489 499	626 462	741 517	854 365	969 812	1 103 382	1 274 850	1 565 851	2 563 541	847,00
2014	317 153	517 728	661 376	788 807	906 551	1 031 907	1 168 122	1 345 287	1 615 679	2 644 917	833,96
2015	366 112	652 011	886 107	1 025 178	1 209 663	1 367 551	1 488 787	1 771 327	2 163 540	3 469 960	947,79
%	121,41	139,22	151,62	148,86	153,17	153,12	147,04	152,59	155,90	158,42	

Nagyon érdekes, hogy a háztartások nettó jövedelme a 10. csoportban mintegy 750-950 szerese az 1. csoporténak, ami aztán a hat év alatt még %-ban is sokkal gyorsabban emelkedett. De milyen megélhetést biztosít pl. a 2015 évi 370.000 Ft évi jövedelem? Ez nem egészen havi 31.000 Ft, s ebből még a vásárlások során adót (27 % ÁFA-t) is kell fizetni! S ebben a csoport-

ban 2,3 fő tartozik egy háztartásba! Ugyanakkor a 10. csoportban pl. 2015-ben az átlagos 3,469.960 Ft évi azaz közel 300.000 Ft havi nettó jövedelem mellett az egy háztartásban élők száma csak 1,9 fő volt.

A statisztika viszont csak azt mutatja amit láthat és láttatni kíván. A tényleges helyzet és a statisztika által kimutatott helyzet azonban kisebb-nagyobb mértékben eltérhet egymástól. Igaz ez a nettó jövedelmekre is. A statisztikai adatok természetesen nem tartalmazzák pl. a lakóterekben termelt zöldségfélék értékét. De nem tartalmazzák a vállalati tulajdonosok és vezetők, valamint állami intézményi vezetők által a vállalatnál illetve intézménynél költségként elszámolt saját célú kiadásokat, legyenek azok utazási költségek, eszközök, berendezési tárgyak, stb. Márpedig ez utóbbiak gyakran igen jelentősek lehetnek. Ezek pedig tulajdonképpen adózatlan, költségként elszámolt jövedelmeket jelentenek!

A vállalatoknál elszámolt ilyen költségek utáni ÁFA-t is a vállalat fizeti, tehát a teljes összeg, a nettó és ÁFA az egyénnél nettó jövedelemként jelentkezik, még egészségbiztosítási és nyugdíjárulékot, személyi jövedelemadót sem kell utána fizetni. Sőt az ilyen költségelszámolás énnél többet is jelent. Azt hogy ezzel növekedik a vállalatnál elszámolható költség, ezzel csökken a könyvelés által kimutatott jövedelem, s az államnak befizetendő vállalati adó is!

Hasonló a helyzet az állami hivatalok esetében is, annyi eltéréssel, hogy ez esetben az államnak fizetendő jövedelemadó nem merül fel.

A kiskertekben termelt zöldségfélékből keletkezett jövedelem nem jelentős, különösen egy-egy háztartást tekintve. Annál jelentősebb lehet a vállalatok és intézmények számára elszámolható költség, ami természetesen az egyébként is magasabb kategóriákba (9. 10.) tartozók számára jelent lényeges lehetőséget, ha élnek ezzel.

A településtípusok szerinti nettó jövedelem nagysága megerősíti eddigi következtetéseinket, Budapesten és a megyei városokban legmagasabb, a községekben a legalacsonyabb az egy háztartásra jutó nettó jövedelem.

50. Táblázat. A háztartások nettó jövedelme település típusok szerint 2010-2015 években.

Év	Közép-Magyarország	Közép-Dunántúl	Nyugat-Dunántúl	Dél-Dunántúl	Észak-Magyarország	Észak-Alföld	Dél-Alföld	Budapest	megyei jogú városok, vidéki nagy-városok	többi város	község
2010	1 155 160	928 967	918 903	850 135	854 662	796 043	857 432	1 278 275	1 049 474	881 336	781 000
2011	1 213 171	973 269	964 689	914 545	886 541	833 498	904 610	1 326 512	1 128 884	919 214	818 148
2012	1 568 251	1 362 229	1 407 094	1 157 146	1 150 082	1 097 801	1 205 423	1 819 182	1 483 335	1 226 758	1 050 514
2013	1 220 213	1 072 147	1 122 475	929 053	914 174	873 739	995 675	1 384 634	1 165 467	976 754	866 866
2014	1 254 149	1 121 961	1 153 098	1 053 668	1 013 146	909 972	1 014 163	1 450 648	1 199 891	1 019 651	922 769
2015	1 338 004	1 225 499	1 202 788	1 077 036	1 017 420	917 238	1 050 582	1 538 589	1 239 201	1 068 537	961 034

A táblázatban közölt adatok az adott településre vonatkozólag az átlagot mutatják. Képzeljük csak el, hogy ha ezeket az adatokat most átszámítanánk azt feltételezve, hogy a településeken belül az 1-10 jövedelemcsoportok szerinti megoszlás ugyanolyan, mint az országos jövedelmi megoszlás. A részletes számításokat (az eddig közölt adatok által nyújtott sok más számítási lehetőségek elvégzését is) a statisztikához értő olvasókra bízom. Most csak a 2015 évi budapesti és községi adatok ilyen számításának eredményét mutatom be.

2015-ben Budapesten 1 538 589 Ft volt a háztartások nettó jövedelme, míg a községekben 961 034 Ft.

51. Táblázat. A háztartások nettó jövedelme és annak megoszlása decilisek szerint 2015-ben.

Decilisek	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Nettó jövedelem Ft	366 112	652 011	886 107	1 025 178	1 209 663	1 367 551	1 488 787	1 771 327	2 163 540	3 469 960
Decilisek szerinti megoszlás %	0,025	0,045	0,062	0,071	0,084	0,095	0,103	0,123	0,150	0,241

Lássuk tehát, hogyan alakulhat a háztartások szerinti nettó jövedelem 2015-ben Budapesten és a községekben, ha az országos jövedelem megoszlást eltételezzük?

52. Táblázat. A háztartások nettó jövedelme Budapesten és a községekben 2015-ben az országos jövedelem megoszlást feltételezve.

Település	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Budapest	69664	94676	109535	129246	146116	159069	189257	231163	370747	153858900
Községek	43514	59136	68418	80730	91267	99358	118214	144389	231576	96103400

Látjuk tehát, hogy Budapesten is vannak igen szegény háztartások akik évi 69 666 Ft-ból, azaz havi 5805 Ft-ból élnek és vannak jól kereső évi 153 858 900 Ft, azaz havi 12 821 585 Ft nettó jövedelemből élnek. A községekben viszont vannak évi 43 514 Ft, azaz havi 3 626 Ft-ból élők és vannak évi 96 103 400 Ft, azaz havi 8 008 617 Ft-ból élők!

53. Táblázat. A háztartásokban élő személyek száma és az egy főre jutó éves és havi nettó jövedelem 2015-ben.

Megnevezés	Összesen	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Személyek száma	9 669 282	964 918	966 785	969 904	964 309	971 436	963 682	969 039	965 305	967 077	966 827
Személyek megoszlás	100	9,98	10,00	10,03	9,97	10,05	9,97	10,02	9,98	10,00	10,00
Évi nettó jövedelem Ft/fő	1150303	333868	549821	701310	829174	949263	1079045	1224858	1409529	1682961	2742986
Havi nettó Jövedelem Ft/fő	95 858	27 822	45818	58442	69097	79105	89920	102072	117461	140247	228582

A táblázat adatai szerint tehát az első hat decilisben havi 100 000 Ft alatt élnek az emberek. Ezekbe a csoportokba a hazai magyarság mintegy 60 %-a tartozik, s mintegy 40 % tartozik a 100 000 Ft feletti csoportjába. Ennél azonban sokkal szomorúbb a kép, ha meggondoljuk, hogy ezek az adatok átlagértékek. Ez egyes tizedeken belül is igen nagy a szóródás, valószínűleg nem kisebb, mint a tizedek között.

Utószó.

Az igazságot kerestem! Megtaláltam, vagy nem? Magam sem tudom. A vizsgált táblázat adatai és sok más statisztikai adat igen nagy lehetőséget kínál az elemzésekre, a valóság feltárására. E helyütt csupán fel kívántam hívni a figyelmet e lehetőségekre. Úgy vélem azonban, hogy az adatok elemzése során egy dologra sikerült rámutatni. Arra, hogy a kormányoknak, a politikusoknak, a gazdaságpolitikának igen nagy lehetősége van a valóság elkenésére, meghamisítására, vagy feltárására. Bizonyos azonban, hogy a természeti, gazdasági, társadalmi törvényszerűségek objektíven léteznek. Legfeljebb ideig-órákig lehet azokat elkenni, azonban hozzáértő embereknek lehetőségük és módjuk van a valóság feltárására. A statisztikai adatok elemzése nagy lehetőségeket nyújt az objektív folyamatok valóságnak megfelelő feltárására, s a jövőbeli folyamatok modellezésére, ami lehetővé tenné a gazdaságpolitikai döntések célszerű megalapozását, vagy az objektív döntések ösztönzését.